

Vårkorn

Joakim Karlsson, Hushållningssällskapet Strängnäs

Quench befäster sin ställning som den högst avkastande malkornsorten i det mellansvenska försöksområdet. Både för 2009 års försök och i flerårssammanställningen ligger Quench i topp av marknadssorterna. Tipple har tappar i avkastning gentemot Quench.

Gustav har under några år dominerat foderkornsmarknaden men får nu tuff konkurrens av den långstråiga Fairytale om förstaplatsen. Anakin och Mercada når inte riktigt upp till de toppavkastande foderkornssorterna.

Tam Tam, Sej 044074 och Afrodite är nyare sorter som visat hög avkastningspotential.

Under 2009 avkastade, av marknadssorterna, Quench och Fairytale bäst i medeltal. Av malkornsorterna ligger Quench i en klass för sig. Sedan kommer Tipple som tappar i avkastning gentemot Quench. Många sorter har tappat gentemot sortblandningen i år, sortblandningen består av Justina, Gustav, Orthega, och Tipple. Gustav, Justina, Mercada och Quench är sorter som har gått bra och stärkt sin position under året. I år anmäldes hela 25 st nya sorter för prövning, av dessa ser en handfull riktigt lovande ut. Av de sorter som varit med några år ser Sej 044074 och Afrodite lovande ut. Waldemar och Mitja är sorter som tappat mest i avkastning under året gentemot sortblandningen.

I tabell 1 visas marknadssorter, mätarsorter och sorter som troligen kommer inom några år. Avkastningen i ej svampbehandlade led redovisas i färg och merskörden för

svampbehandling i vitt. Diagrammet visar att Quench avkastade högst bland marknadssorterna 2009 i obehandlade led. Henley, Gustav och Justina gav den högsta merskörden av svampbehandling medan Honey och Quench ger lägst merskörd.

Merskörden av svampbehandling av kornsorterna gav i område D i storleksordningen 500 kg, i område E i ca 500 kg och i område F ca 600 kg. På de flesta försöksplatserna utfördes svampbehandlingen med 0,25 l Amistar och 0,8 l Stereo. Proteinhalterna 2009 blev klart lägre än flerårsmedeltalet för malkornssorterna.

Under 2009 genomfördes sammanlagt 19 sortförsök med medeltidiga och sena sorter inom det mellansvenska försökssamarbetet. Sammanlagt prövades 44 kornsorter, varav 25 nya, i försöksserierna som heter L7-401 och L7-4011.

Avkastningen 2009 var högre än flerårsmedeltalet i område D, E och F. I område D och F låg avkastningen ca 500 kg/ha över flerårsmedel medan i E-området blev avkastning ca 1100 kg/ha högre.

De flest försöken såddes från mitten av april till början av maj. Kornet utvecklades bra i hela mellansvenska försöksområdet, förutom i Mälardalen, där varade försommartorkan till mitten på juni. Kornet klarade sig från veckor med varmt väder, >25°C, vilket gynnade bestockningen. Från mitten av juni var det relativt optimalt väder för kornet att utveckla en god skörd. Skörden av kornförsöken pågick under andra halvan av augusti till mitten av september, med vissa avbrott för regn.

I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien 2009. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativtal av mätarens avkastning i respektive kolumn. Tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren.

Resultaten från de enskilda åren och flerårsmedeltalen i tabell 2 är hämtade från försöksserierna R7-410, L7-401 och L7-4011 på fältforskningsenheten på SLU, www.ffe.slu.se

Område D. Quench har avkastat bra i år och redovisar det högsta flerårsmedel, följt av Tipple av malkornssorterna. Av foderkornet står sorterna Gustav i en klass för sig när det gäller avkastningsnivån men både Fairytale och Mercada ligger inte långt efter. Flera sorter som tappat mot mätaren i år, de som tappat mest är Waldemar, Tipple, Makof och Gustav. De sorter som har hållit jämna steg med mätaren i år är endast Quench och Anakin. Mätaren avkastade 2009 ca 500 kg/ha över flerårsmedeltalet.

Område E. Av marknadssorterna toppar foderkornssorten Gustav avkastningen för flerårsmedel, tätt följt av nya Fairytale och malkornssorten Quench, se tabell 2. Under 2009 har i stort sett alla sorter tappat i avkastning gentemot sortblandningen. Det är endast Mercada och Waldemar som inte tappat i relativtal mot mätaren i år. Det var ett bra kornår 2009 och mätaren avkastade hela 1100 kg/ha över flerårsmedeltalet.

Område F. Malkornet Quench och nya foderkornssorten Fairytale ligger i topp i flerårsmedlet av marknadssorterna, se tabell 2. Av malkornssorterna så ökar Quench försprånget gentemot Tipple och Henley. Gustav har fått konkurrens av nya Fairytale och Anakin, båda långstråiga. En enda sort,

Quench har ökat sin relativa avkastning i förhållande till mätaren. Övriga sorter avkastar som vanligt gentemot mätaren eller tappar marginellt i avkastning gentemot mätaren. Mätaren avkastade 2009 ca 500 kg/ha under flerårsmedeltalet.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Justina, Gustav, Orthega, och Tipple. Tanken med sortblandningen är att få en stabilare mätare.

AMBER (SW) är ett malkorn från SW som avkastar i nivå med mätaren. Sorten har ett ganska långt strå med god stråstyrka. Amber har något senare mognad. Rymdvikten och kärnvikten är som mätaren medan proteinhalt är lägre. Malkornssorteringen är medelgod.

ANAKIN (SSd) är ett foderkorn från Danmark som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett ganska långt strå med god stråstyrka. Anakin har sen mognad. Sorten har högre kärnvikt än sortblandningen och lägre rymdvikt och proteinhalt. Sorten är nematodresistent och har god mjöldaggsresistens. Anakin har hittills visat mindre mottaglighet för sköldfläcksjuka.

FAIRYTALE (SSd) är ett foderkorn från Danmark som visat mycket hög avkastningspotential. Sorten har ett långt strå men med något sämre stråstyrka än mätaren. Fairytale ger en medelhög rymdvikt och låg kärnvikt och proteinhalt. Sorten har medelsen mognad

GUSTAV (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten har hög avkastningsförmåga. Strået är kort och styvt. Medelhög rymdvikt, kärnvikt och medellåg proteinhalt. Sorten mognar medeltidigt. Gustav har visat högre mer-skördar för svampbekämpning än mätaren. Sorten är nematodresistent.

HENLEY (SSd) är ett malkorn från England med god avkastningsförmåga. Sorten har mycket bra malkornsortering. Henley har ett medellångt strå med stråstyrka och mognad som mätaren. Sorten har en låg rymdvikt och hög kärnvikt samt proteinhalt i nivå med mätaren. Henley har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren.

HONEY (SW) är ett malkorn från SW som avkastar något över mätaren. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Honey mognar något senare än mätaren och har hög rymdvikt och kärnvikt. Proteinhalten blir låg. Malkornssorteringen är medelgod.

JUSTINA (SSd) är ett foderkorn från Tyskland. Sorten har hög avkastningsförmåga och medeltidig mognad. Sorten har ett något längre strå och som är något stråsvagare än mätaren. Rymd vikten och proteinhalten är som mätaren medan kärnvikten är högre.

MAKOF (SW) är ett whiskymalkorn. Sorten avkastar något under mätaren och har medeltidig mognad. Sorten har ett medellångt strå med god stråstyrka. Makof har medelhög rymdvikt, medellåg kärnvikt och hög proteinhalt. Malkornssorteringen är medelgod.

MERCADA (SW) är ett foderkorn från Tyskland med hög avkastningsförmåga. Sorten mognar medeltidigt och har ett relativt kort strå. Mercada har en medellåg rymdvikt och proteinhalt samt hög kärnvikt.

MITJA (SW) är ett foderkorn från SW. Sorten avkastar något under mätaren och har betydligt tidigare mognad. Sorten har ett medellångt och svagare strå än mätaren. Rymd vikten och proteinhalt är högre än mätaren medan kärnvikten ligger i nivå med mätaren.

QUENCH (SW) är ett malkorn från England, som visat hög avkastningsförmåga. Sorten har ett medellångt strå och god stråstyrka som mognar relativt sent. Sorten har låg kärnvikt och proteinhalt medan rymd vikten ligger i nivå med mätaren. Sorten har en relativt hög stärkelsehalt. Malkornssorteringen är hög.

TIPPLE (SW) är ett malkorn från England som avkastar något över mätaren. Sorten ger låg proteinhalt och bra malkornsutbyte. Tipple har ett kort och styvt strå. Rymd vikten är i nivå med mätaren medan kärnvikten är betydligt högre. Sorten mognar relativt sent. Tipple har visat högre merskördar för svampbekämpning än mätaren.

WALDEMAR (SW) är ett foderkorn från SW som visat hög avkastningspotential. Sorten har ett kort strå med god stråstyrka. Waldemar mognar medeltidigt. Rymd vikten, kärnvikt och proteinhalt ligger i nivå med mätaren. Sorten har god mjöldaggsresistens.

Nyare sorter

Sej Afrodite (SW), Sej 044074 (SW), IGP Calcule (SSd), CSBC Luhkas (SSd), LP Conchita (SSd), SW Catriona, har provats i två eller flera år i området.

Nya sorter

Sec Tam Tam (SW), SJ 72387 (SSd), PF 12200-55 (SSd), Sej Hosh (SW), Syn Propino (SW), Syn Garner (SW), SJ 72308 (SSd), SW 57688, NSd Iron (SW), SW 68426, LP Olof (SSd), BayWa Grace (SSd), LG Conserton (SW), Sej 056007 (SW), Sej Rosalina (SSd), LP Alicia (SW), Br Sunshine (SW), IGP Kia (SSd), SJO71152 (SSd), SW68337, SW 57846, LP Sizilia (SW), IGP Streif (SSd), CSBC Essential (SW) och Bor 04216 (SSd) provades för första året i området.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2009, Relativ skörd. Omr D-F, obehandlat, svampbehandlat och medeltal för obehandlat och svampbehandlat

Sort	Obehandlat	Behandlat	Medeltal
Sortblandning kg/ha	6 980	7 300	7 160
Rel-tal	100	100	100
Sec Tam Tam (SW)	108	107	107
NFC Quench (PI)	106	104	105
Sej, Fairytale (SSd)	104	103	103
Sej Afrodite (SW)	102	104	103
SW Gustav	102	103	103
SEJ 044074 (SW)	104	103	103
LP Mercada (SW)	102	102	102
SW Waldemar	100	101	100
Sej Anakin (SW)	101	101	100
LG Conserton (SW)	100	101	100
Justina (SSd)	98	99	99
SW Honey	99	98	98
SW Amber	98	99	98
CSBC Luhkas (SSd)	96	99	98
IGP Calcule (SSd)	100	97	98
NFC Tipple 401-11 (PI)	97	99	98
LP Conchita (SSd)	97	97	97
Ni Henley (SSd)	95	99	97
SW Catriona	98	95	96
CSBC Essential (SW)	94	97	96
IGP Streif (SSd)	95	97	96
SW Mitja	95	95	94
SW Makof	95	94	94
Sorter nedan provade i länsförsök för första gången i år			
SJ 72387 (SSd)	104	105	105
Sej Hosh (SW)	103	104	104
PF 12200-55 (SSd)	104	104	104
SW 57688	100	106	103
Syn Garner (SW)	103	102	103
Syn Propino (SW)	105	101	103
SJ 72308 (SSd)	102	104	103
NSd Iron (SW)	103	100	102
SW 68426	102	99	101
LP Olof (SSd)	102	100	101
Sej 056007 (SW)	99	100	100
BayWa Grace (SSd)	102	98	100
Sej Rosalina (SSd)	98	101	100
SW 68337	98	99	99
SJ071152 (SSd)	98	100	99
LP Alicia (SW)	102	96	99
Br Sunshine (SW)	100	97	99
IGP Kia (SSd)	100	97	99
SW 57846	98	96	97
LP Sizilia (SW)	98	96	97
Bor 04216 (SSd)	90	92	91

Tabell 2. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2007-2009, samt flerårsmedel 2005-2009

Sort/årtal		C-området	D- området			
		2005-2009	2007	2008	2009	2005-2009
Sortbl.	kg/ha	5 500	8 380	7 380	7 940	7 350
	Rel. tal	100	100	100	100	100
Amber		100			97	100
Anakin		107			105	103
Fairytales		118			97	105
Gustav		105	111	114	103	110
Henley		101	97	105	102	101
Honey		104			92	99
Justina		101	102	101	101	102
Makof			99	104	93	100
Mercada		100	106	110	104	105
Mitja		91	91		90	95
Quench		107	105	107	106	106
Tipple		97	102	107	95	102
Waldemar		102	109	114	99	108

Tabell 2. forts. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2007-2009, samt flerårsmedel 2005-2009

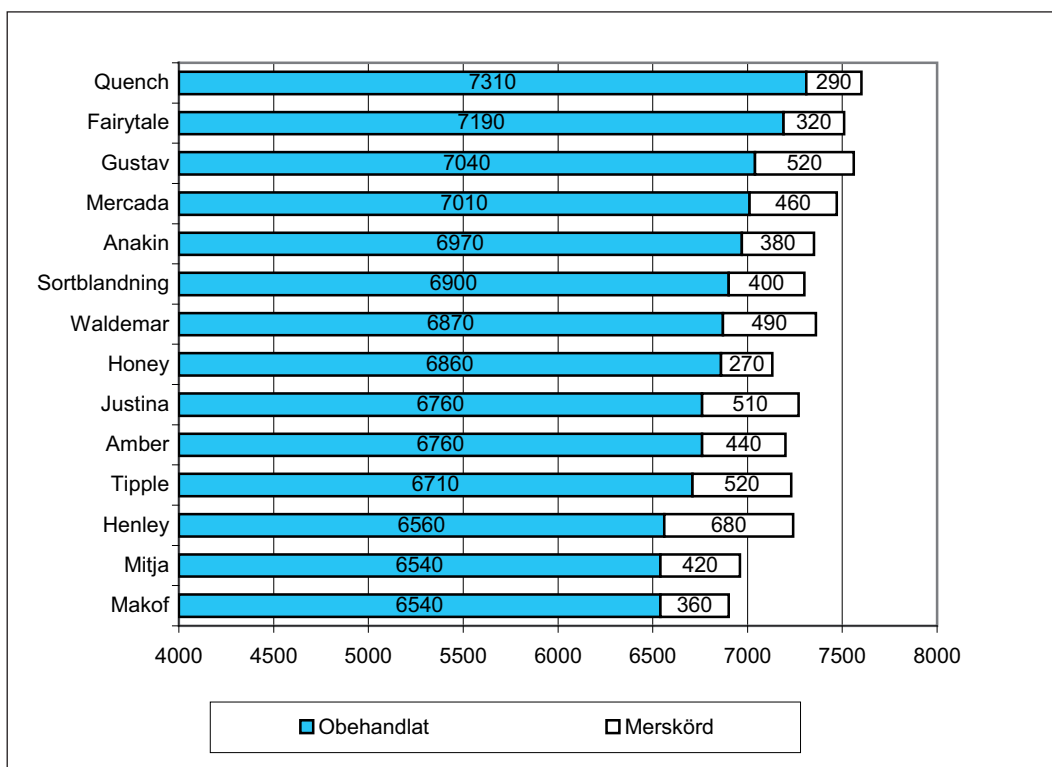
Sort/årtal		E- området				F- området			
		2007	2008	2009	2005-2009	2007	2008	2009	2005-2009
Sortbl.	kg/ha	6 440	4 230	6 840	5 750	6 570	6 300	6 860	6 290
	Rel. tal	100	100	100	100	100	100	100	100
Amber			101	97	100	104	100	99	101
Anakin			101	96	102	105	105	102	105
Fairytales			109	97	105		107	106	109
Gustav		110	103	101	107	108	104	103	106
Henley		99	98	94	100	101	99	97	100
Honey			102	97	103	106	102	100	104
Justina		97	101	96	101	102	105	99	103
Makof		100	97		98	101	95	96	98
Mercada		104	105	101	104	104	102	101	102
Mitja		96	100	89	98	99	103	98	101
Quench		107	106	99	106	108	104	107	108
Tipple		102	103	99	104	104	99	99	102
Waldemar		105	105	98	103	105	103	101	104

Tabell 3. Bestånds och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 2005-2009, område D-G

Sort	Stråstyrka 0-100*	Strå-längd cm	Mog-nad dagar	Rymd-vikt g/l	Tusen-korn-vikt g	Prot-ein % av ts	Stärkel-se i TS % av ts	Sortering Diam > 2,5 mm % **	Bladfläck-sjuka, obeh. led % **
Sortbl.	89	69	107	673	49,4	11,5	60,7	94	8
Amber	87	70	108	675	49,1	11,0	61,9	95	7
Anakin	88	69	109	669	54,0	10,9	61,4	96	7
Fairytale	84	71	108	670	45,4	10,8	61,7	93	6
Gustav	91	59	107	670	47,3	11,2	60,6	93	6
Henley	87	69	108	658	51,3	11,3	61,1	97	7
Honey	87	69	108	678	50,1	10,8	61,8	95	6
Justina	83	72	108	668	50,5	11,4	60,8	95	6
Makof	86	68	107	673	48,6	11,9	60,6	94	6
Mercada	86	65	107	660	52,9	11,1	60,9	95	5
Mitja	84	69	105	684	49,1	11,7	61,2	94	6
Quench	87	67	109	668	47,2	10,9	61,9	96	6
Tipple	91	64	109	673	52,8	10,8	61,3	96	5
Waldemar	89	60	107	668	50,0	11,4	60,4	95	6

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd. 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** Resultat från hela Sverige.



Behandlingseffekt vårkorn 2009, område D-G.